

Lät neni tin ca kuany

Lät2: Muc yiek

Nuer | Thok Nath

Luoc kä mi wee ke guäth mi bäär

GUËCDE
LIṂNI KE KUI CÄRÄ KENE RUACNI
(PAYWÄLKEL - PAYDHIEC 23)

GUICE
RUAC MI DIIT KE LUOTKE KENE
KUENYDIEN (PAYBÄKEL-PAYWÄLKEL 23)

LÄTHNÄCKÄ
PIETH KENE LÄTHNÄCKÄ E WE NHIAM
(PAYWÄLRËW 23-PAYBÄKEL 24)

Gueckä ke göre kene gukdien

NYUAKDA E JEN NYOTHDE (CIÖKÄ 2)

- Awee ni kä duelkuoth ke liw bä ko we ke cuṅ bum kä nyoth wec. Nëm bee ni kä bibol ni nenke, ni kä tukä matkä kene tuk ruacni ke kene ruac en cane läth lät ni me can je mat pimy.
- Kä kṅ cäko tek ke luäṅ lätda, tek ney cetke yöö ce bumda bäl kä mat mi bum kene yöö äkṅ läth ke thuk ke ceṅ te wal duelkuoth.
- Kṅ cianṅ cäko jek ce ko jakä duir kä jen duṅ e mo ṅuotdeke mi we ke bec rey tṅekä da. Kṅ guicni jitheth kä tuk tṅekä da kä rṅm matda thin.
- Kä göre yöö bane rṅ thiek kene me min bee ni tukä ṅäthä kene mat jak kṅ kä yöö bane piith ke nyuak mi nyoth mat je cetke duelkuoth rey uelkuothni yṅaa.

TËK WECDA KENE LÄT (CIÖK 3)

- En yöö bi jin gat duel kuoth e muc kä käme kṅ baṅ ṅari tin nyuakne kene dör tin gööl kä bane ruac kä bane jṅw nyuak guäth neni diaal.
- Guäthni diaal ney tin ṅuanni ken nṅoake ni lät duelkuoth wec. Nëm tin thin cetke guäth la ruac kṅ thin, wii tin dit, cianṅ maarä, kä duelkuoth puṅnyde jen jekṅ duṅ kel mi ṅäcke cetke lätwecṅen keke baṅ.
- Ke yöö baa lätdṅ me thuk ni gṅaa e yöö bi duelkuoth e goṅen be yik te kuak kene yöö be te ke kam mi gṅaa ke duelkuoth en diit.

KṅN TAṂCIENNI TE TEKE NI WAL KENE GṂÄR (CIÖK 5)

- Kä duelkuoth en jekṅ taṂciṅni kene taṂ wal gṅär e kel kä ṅiic puṅlä puäny, ṅṅäth kene yöö baa duṅ caṅt.
- Te ney ke ṅiicni ti ṅuan ti gööl kene ciṅ te wal kene ṅut kä we ke ni rey ṅiic kä da keliw kene dör ti gööl.
- ṅiic gṅrä kä jen gṅaa ke ciṅ tin gṅw ke naath diaal tin la ne kuoth a mäni ney te tuṅke lät kuoth ke kui lät en görke rey dōri ti gööl rey rikni.
- Kä te yṅw ke gör ruac kuoth mi diit rey ṅiicä kene taṂkeel lät ke thṅp ṅiicä gṅrä kene lääri. Kä jen göre ṅiic mi böthke kene cianṅ e wal kä ba mat lät.

Lät neni tin ca kuany

Lät2: Muc yiëk

Gueckä duor kene gukdiën (werkewe)

LUOC KÄ DUOR E JOC KÄ KUMË EN TE RËY WECIKË NÄTH CIAN NÏICKÄ (CIÖK 4)

- Te ke luäk mi diit mi wee raar e joc amäni ciëj njiicni tin gow kene lät kene ke kumë min ci rialikä e koc.
- Te ke thiec ke kui läthkä lät, cet ke cianj määhä kamni neni tin te duelkuoth kene duelkuoth en diit.
- Teke mi gör yöö ba gäk kam määhä ji nähä kene duelkuoth en te raar kä duelkuoth en diit e thöp ke yöö ba guic, cuom kene luäk. Kä ci naath e nen e joc en yöö ba gääh jien en ca nyök ke lätni ke kui määhä e mo ke ba je lat.

LUOCDE KE MEK KÄ KUMË KENE KUAK RËY (CIÖK 6)

- Teke ti thin kä luoc mek ke kui kä tin gööl rey rikni, ruacni kene njaani tin nhiam. Kä ney tin njaani kene njicke lät kumë en te thin täme en yöö ce lät kene yöö gööre ger.
- Kä naath kua ke luäk e löj kie mek mi Lör 1. Kä ca rik njic kene tin njöjke kä ca läth lät. Kä luäke bä ke kuic en döj ke kuany amäni rep kuakni ke ro ke gäakdiën kä ji wec tin diäl nähä, kä ba taarepkere yuothpiny kene nyuek kuakni.
- Ba cianj cäri rep kä duel kuoth kä täme e guäth ke yöö ba je jak thök kene ke yöö ba ban e ti guor ni ke bum ke njic kene taacienj e wal.

Lät2 cakämraar: kä math rëc ke taæn cakämraar (ciök 7 & 8)

E TEK KÄMKË WEC NÄTHÄ KENE CIËJ TIN NÏICÄ TIN GOW

- Kiucdan ke cianj luthä tin gow kene lät.
- Kuak njääri tin kake puäny kä puol ke luotde kä kumë wec.
- Tukä mi goa kene thökde kä kōminitiini kie wii.
- Guic ji duel kuoth e nyök ke yöö ba njut tit kene thuok..

Kä ba je tin e Kuär Läätni.

PAYBÄRÖW 2024-PAYBAKËL 2027

B. KE JIOM EN JEKE DUOR THIN KÄ TAACIËNJÄ

- Kōmpitëri tin njaan tin jekë duor duelgöra.
- Jek taacienjini tin njekë.
- Njiic lät ke kui ciëj tin 'gow', 'jäli ruach kuoth, 'lät' kuoth, kene gänj wec'.

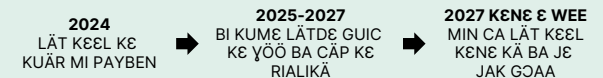
Kä ba je guic kuär lät ke kui njicä, Laar kene tää Kuärä.

PAYBÄRÖW 2024-PAYBÄRÖW 2027

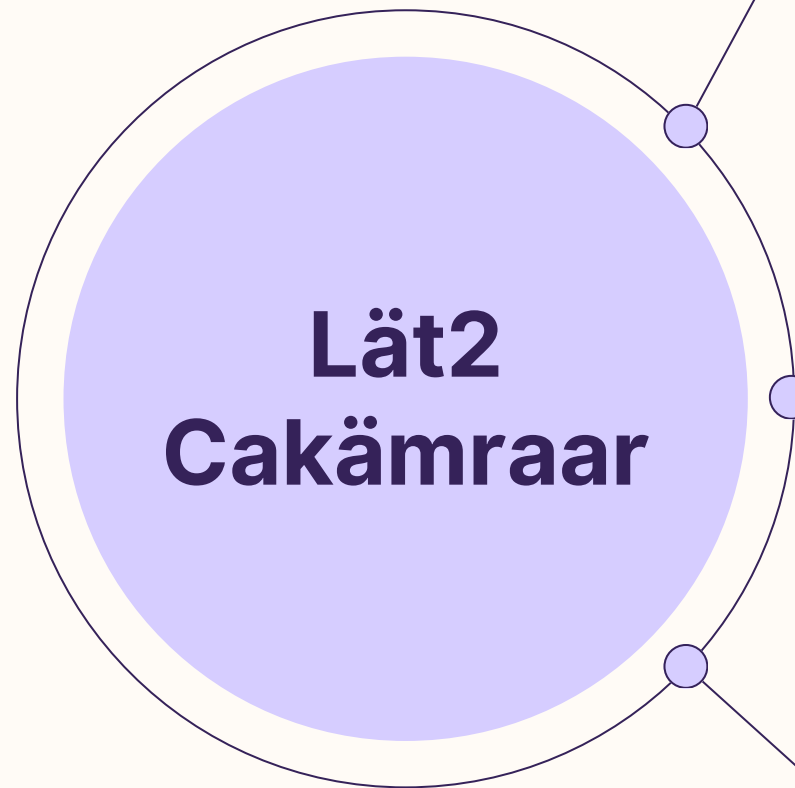
C. NYUAAKAN KE TEK KENE KUAK

- Lätni mi luänro guic nikä diök kä läät kene kuär njaan.
- Ba min ca rialik kä jakä pith ke kui kä yöö ba läth lät piny pinat e ney tin tuöke lät.
- Ba min ca rialik kä jakä pith ke kui kä yöö ba läth lät piny pinat e ney tin tuöke lät.

Overseen by a Commission for Governance, Resourcing and Administration.

PAYBÄRÖW 2024-2027

Lät2 Cakämraar

Tin thiänj ke gör kä nenke
 Lat2: muc yiekä (ciok 7 Wia
 ke wee Kxel: Wee Nham)

A. Kä tek mi gɔaa mocɛ wec ciɛŋ ti gɔw kanɛ lät

Nenchärä

Wec ji njähä be tek palä rɔam thin, njäce ney tin kɔk a gɔaa, kä bia piith ke luth rey jitheth kenɛ rey lätni tin lät yienke rey lätni kuoth. Wii ti göl kä ji njähä ba rɔ kä bi tek dienrɔ ger ke luɔcdien ke ciöt en ca cɔlke rey riätni kien kenɛ maarien ke kuoth, kamni kien kɛlkelɛ, rey duelkuoth ke liw amäni wicmuɔn.

B. Ke jiom en jekɛ duɔr thin kä tɔɔciɛŋä

Nenchärä

Ke tɔɔjioɔm en nenke kä kɔmpietɛr kä wii tin dit tin carɔ läth kä yöö bi ke naath njɛc kä cuɔm ke yöö ba jitheth guɔr kenɛ yöö barɔ läth kä yöö bi ke lät rey rööł kä athörɔɔlia kie Australia.

C. Nyuaakan ke tek kenɛ kuak

Nenchärä

Kä jioɔm en ca läth ɛ löŋ ke luɔc en ca luɔc ciöt kuoth kä cɛ naath jakä we rey lät ke hel hɔbɔr thiy kä mnithɛr kenɛ lät kenɛ lät, njari kɔn tin gööl kä banɛ rikɔn nyuak kenɛ cianj njähä kenɛ cianj yupä kuakni.

TIN GERKE

Kiucdan ke cianj luthä tin gɔw kenɛ lät

Kuak njääri tin kake puäny kä puɔl ke luɔtde kä kumɛ wec

Tukä mi gɔa kenɛ thɔkde kä kɔminitiɔni kie wii

Guic ji duel kuoth ɛ nyɔk ke yöö ba njut tit kenɛ thuɔk

TIN GERKE

Kɔmpitɛri tin njuaan tin jekɛ duɔr duelgɔrä

Jek tɔɔciɛŋni tin njɛke

Latkel ke tää njickä, nanj rbac raar, lät, kenɛ tiet wec

TIN GERKE

Lätni mi luänrɔ guic nikä diɔk kä läät kenɛ kuär njuaan

Ba min ca rialik kä jakä pith ke kui kä yöö ba läth lät piny pinat ɛ ney tin tuɔke lät

Ba min ca rialik kä jakä pith ke kui kä yöö ba läth lät piny pinat ɛ ney tin tuɔke lät

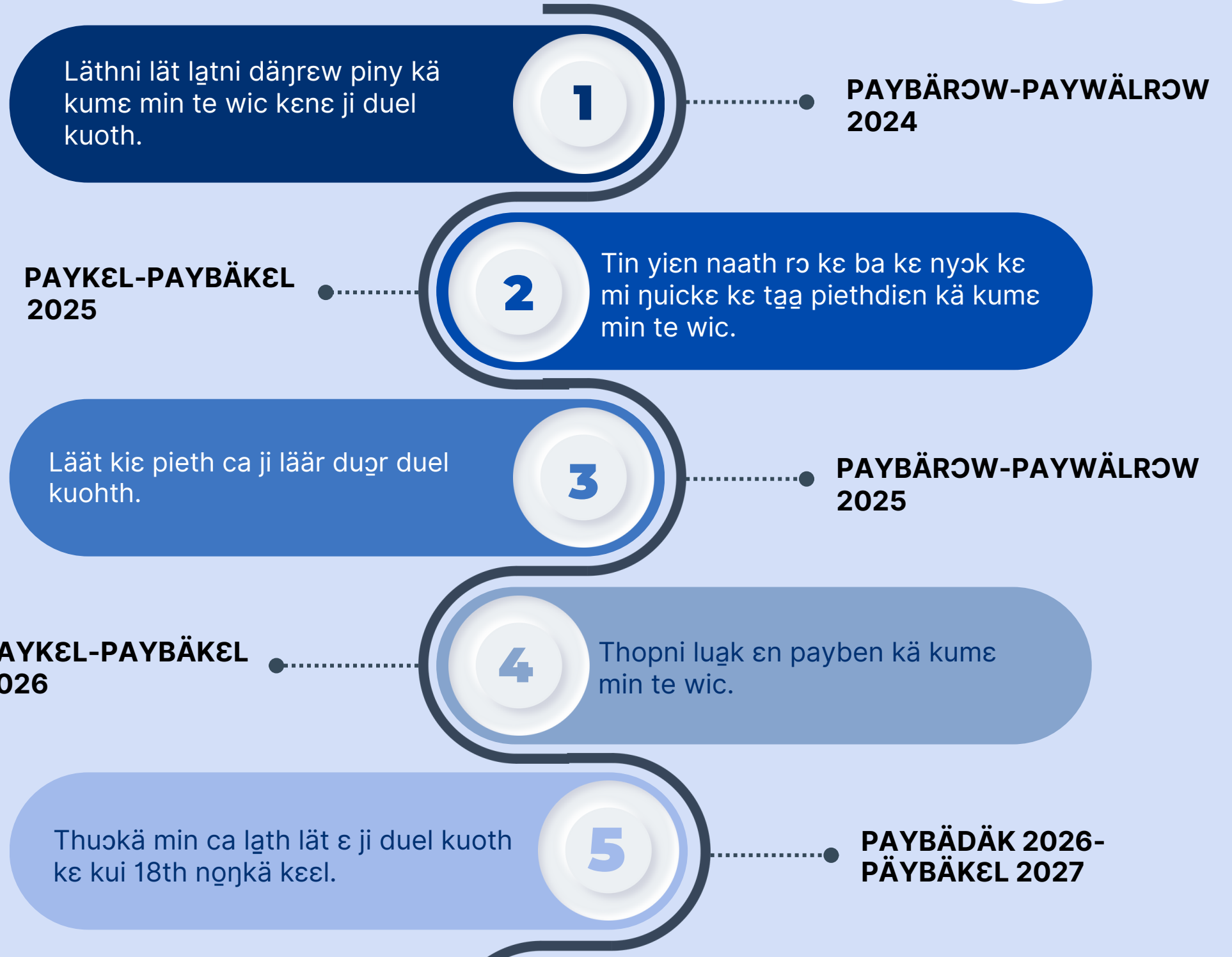
Kä tek mi gɔaa moce wec ciɛŋ ti gɔw kanɛ lät

Paybärɔw 2024-Paybakel 2027

Min jɔc ke tin la yiër:

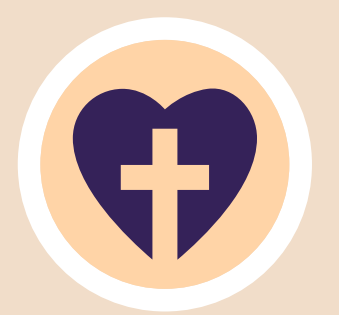
- Kä duelkuoth keliw tok kenɛ ke mi nyuth ken ŋiic kenɛ lät.
- Kä ŋut min payben kä ca riali kä ɛ kume min te wic.
- Ŋut kenɛ tin yien naath ɛ rɔ duel kuoth cake ke noonidien ke Cän 18th (Paybädäk 2027).

Kä yier ɛ ti ba ke guic ɛ ney tin läät tin Cuŋ ɛ Bum.

Paybärɔw 2024 ke min wee kä ca nyoth ukä de kelliw kä ji duel kuoth ke gɔɔy kenɛ lät.

Ke jiom en jেকে দুৱৰ thin কা তাজিয়েহা

Paybärōw 2024-Paybärōw 2027

Min joc ke tin la yiër:

- Lätni de kene mat e wee kä jiw läät wic ke kui lääri tin jেকে kene lat kuerä.
- Kōmpitēri tin űuaan tin jেকে দুৱৰ duelgorä.
- Duel gorkä min te wic kä jেকে দুৱৰ thin lätkē ke läät, űiic, ciēű tin gow, kene gaű wec.

Yiēr emē ba je guic e naath tin la läät kene lääri tin jেকে kene läät kuärä.

Kuemy kene ney tin lätkē läät ke duḡli ke kui kuäri tin jেকে, lääri kene taḡ kuärä.

1

**PAYBÄRŌW-PAYWÄLRŌW
2024**

**PAYKEL-PAYBÄKEL
2025**

2

Käth en kuany ke luäk wec taḡ lätni.

Min ca rialikä ke jiom en te wec kui kä min jেকে, lääri kene kuäri.

3

**PAYBÄRŌW 2025-
PAYBÄRŌW 2026**

**PAYBÄRŌW 2026-
PAYBÄKEL 2027**

4

Kume ni tin läät ke läät jiom a mäni duel gorkä tin dit tin läät kamni duel gorä tin űuaan.

Riali min ca lat läät e wec ke taḡjেকে taḡlätni ke kui maḡni 18th.

5

**18TH MAḠTNI
PAYBÄRŌW 2027**

Nyuaakan ke tek ke ne kuak

Paybärɔw 2024- Paybärɔw 2027

Yier Ɛ me lonyɛke guäth dänɔk.

- **KƐƐI (Paybärɔw-Paywälrɔw 2024):** Kä kume läť keel ke kuär tuk ke ne gäänke.
- **Guic ke ne rialikä (Paykel 2025-Paybäkel 2027):** Guec en luänro käkumeke guäth en bee i ba lätnide. Lat läť tin kɔkkien tin wee ben ke ciaŋ cäri ke ne ŋut tin yien naath. Rial lääri kä, latdien ke ne pethbok ke 18th ke duol en läth läť kä keel.
- **CƐ lat ke ne yöö cƐ nyoth 2027 (Paybärɔw):** 18 duol ee ci naath been keel ä ŋut en pay ger.

Yier Ɛ me ba je guic Ɛ ney tin la kuär kä kume en tok läť.

Lät keel ke kuär mi Payben. Kä buon pithkä kä ciot ke ne yöö ba naath ti bi thin kuany.

1

**PAYBÄRɔW-PAYWÄLRɔW
2024**

**PAYKƐL 2025-
PAYBAKƐL 2026**

2

Lätni mi luänro guic nikä diok kä läät ke ne kuär ŋuan.

Ba min ca rialik kä jakä pith ke kui kä yöö ba läth läť piny pinat Ɛ ney tin tuoke läť.

3

**PAYKƐL 2025-
PAYBAKƐL 2026**

**PAYBÄRɔW 2026-
PAYBAKƐL 2027**

4

Pieth Ɛn ca läth läť ke min ca rialikä i ba läť piny pin Ɛ tuoke ni kä min pay ben. Min latke kä ca rialikä ke 18th keel.

Min ca lat ke 18th keel ke kä pay ben, kä ca läth läť kä ca kuen piny ke ne ŋut mi ca ger mi görke.

5

**18TH MAATNI
PAYBÄRɔW 2027**

**PAYBÄRɔW
2027 Ɛ WEE**

6

Mi gorke je kä ca lat Ɛ ney tin la kuär duel kuothni.